

ÇAĞDAŞ TÜRK VE DÜNYA TARİHİ DERSİ 1.ÜNİTE SORU VE CEVAPLARI

1-Sovyet Rusya'nın Türkistan'daki Türk bölgelerinde izlediği asimilasyon politikaları nelerdir?

1-Türk topluluklarını ayrı milliyetlere ayırmak isteyen Sovyet yönetimi, bu amaçla “böl, parçala ve yönet” politikasını uygulamaya koydu.

2-Türkçe konuşan halklar arasındaki lehçe ve ağız farklılıkları ön plana çıkarılarak ayrı milliyetler oluşturuldu.

3-SSCB, bölgenin etnik yapısını değiştirmek ve Sovyetleştirmek için bu süreçte Rusları Türkistan coğrafyasında iskân etmeye başladı. Orta Asya'daki Türkler başka yerlere göç etmeye mecbur bırakıldı ve onlardan boşalan verimli topraklara Ruslar yerleştirildi.

4-Cami ve medreseler kapatılarak Müslümanların topluca ibadet etmeleri ve dinî eğitim almaları engellendi. Ayrıca Sovyet yönetimi altındaki tüm Müslümanlara ateizm propagandası yapıldı.

5-Devletin resmî dili Rusça olurken Türk topluluklarının kendi ana dillerinde eğitim görmesi yasaklandı.

6-Türk topluluklarının yaşadığı yerlerde alfabe değişikliği yapılarak yüzyıllardır kullanılan Arap alfabesinin yerine önce Latin alfabesi, daha sonra da Kiril alfabesi kullanılmaya başlandı.

7- Komünist Parti ideolojisi temel alınarak Orta Asya'daki Türk cumhuriyetleri için ayrı ayrı ülke tarihleri yazıldı. Böylece Türk toplulukları arasında ortak bir tarih bilinci oluşması engellendi.

2- 1867'de tahta çıkan İmparator Mutsuhito Meiji tarafından “Meiji Restorasyonu” ile hangi reformlar yapılmıştır?

1868'de feodal düzen yıkılarak Batı tarzı hükümet kuruldu. Hukuk sisteminde reform yapılarak Prusya-Alman modeline dayalı yeni bir anayasa oluşturuldu. 1868-1898 yılları arasında çok sayıda fabrika kuruldu. Demiryolları inşa edildi. İlk gazete yayınlandı. 1872'de bütün Japonlar için ilköğretim zorunlu hale getirildi. Teknik eğitim almaları için Avrupa ve ABD'ye öğrenciler gönderildi. Bu ülkelerden de Japonya'ya danışman ve teknisyenler getirildi. Kadınlara çalışma ve boşanma hakkı tanındı. Kölelik kaldırıldı. Zorunlu askerlik kabul edildi. Avrupa'dan uzmanlar getirilerek ordu ve donanma güçlendirildi. İlk anayasa kabul edildi. Çin takvimi yerine Gregoryen takvim kullanılmaya başlandı.

3-1929 Dünya Ekonomik Buhranının sebepleri nelerdir?

Birincisi; Amerika'daki şirketlerin mali güçleriydi. 1870li yıllarda Amerika'da irili ufaklı pek çok şirket varken I. Dünya Savaşı'nın getirdiği zorluklar karşısında küçük şirketler birleşmek zorunda kalmış ve savaş sonrasında tekeller oluşturmuşlardır. Öyle ki 1929 yılına gelindiğinde Amerikan ekonomisinin %50'si üzerinde söz sahibi olan holding sayısı 200 kadardı. Bu da tek bir holdingin bile iflasının ekonomiyi sarsmaya yeteceğini gösteriyordu.

İkinci bir sebep de bankaların kötü yapılanmış olmasıydı. Bankaların sermaye esaslarını, rezerv ve kredi oranlarını belirleyen yasalar yoktu.

Üçüncü bir sebebin de, başkan Hoover yönetiminin ekonomi alanındaki tecrübesizliği olduğu söylenebilir. Bu düşüncenin savunucularına göre başkan Hoover yönetimi 20'lerde hüküm

süren liberal ekonomi anlayışına göre ekonomiye devlet müdahalesi yapmamayı uygun görmüştü. Ancak 29 krizine müdahale etmemenin toplumsal maliyeti çok büyük olmuştu. Daha sonraları başkan müdahaleye karar verdiğinde ise hem çok geç olmuştu hem de müdahale başarılı değildi.

Son sebep ise; Amerika'nın dünya üzerindeki net kreditor olmasıydı. Amerika hesapsızca vermiş olduğu kredileri geri alamadı.

4- Orta Doğu'nun şekillenmesinde hangi devletlerin ve antlaşmaların etkisi olmuştur?

Fransa ve İngiltere'nin çıkarları bölgenin şekillenmesinde etkili olmuştur. İngiltere Mac Mahon antlaşması ile Mekke Emiri Şerif Hüseyin'le anlaşmıştır. İngiltere Sykes-Picot Antlaşması ile Fransa ile anlaşmış ve Orta Doğu topraklarını kendi aralarında paylaşmışlardır.

5-Orta Doğu neresidir ve Birinci Dünya Savaşı'ndan sonra kaybedilen Arap topraklarında hangi devletler kurulmuştur?

Orta Doğu; XX. yüzyıl başlarından itibaren Türkiye, İran, Irak, Suriye, Arap Yarımadası, Körfez ülkeleri ve Mısır topraklarının bütünü tanımlamak için kullanılan coğrafi bir kavramdır. Birinci Savaşı sonrasında İngiliz mandası altında Irak, Ürdün ve Suudi Arabistan, Fransız mandası altında Suriye ve Lübnan devletleri kurulmuştur.

6- 1929 Dünya Ekonomik Buhranının sonuçları nelerdir?

1929 Ekonomik Buhranı adı verilen bu süreçte birçok işletme, fabrika ve finans kuruluşu kapandı. Gıda, yakıt gibi temel ihtiyaç maddelerinin fiyatı çok yükseldi. Ekonomik Buhran, büyük bir sosyal krize dönüşerek başta çiftçiler olmak üzere toplumun her kesimini etkiledi. Birçok insan işini kaybetti ve başka yerlere göç etti.

ÇAĞDAŞ TÜRK VE DÜNYA TARİHİ DERSİ 2.ÜNİTE SORU VE CEVAPLARI

1- İkinci Dünya Savaşı'nın sebeplerini açıklayınız. Önemli

Birinci Dünya Savaşı sonrasında Almanya'ya Versay gibi ağır bir antlaşmanın yaptırılması Almanya'da tepkiyle karşılanmış ve milliyetçilik duyguları kamçılanmış ve özellikle Fransa'ya karşı bir nefrete yol açmıştır. Bu milliyetçilik dalgasından yararlanan Nasyonal Sosyalist İşçi Partisi (Nazi) Hitler önderliğinde iktidara gelmiş ve Hitler Versay Antlaşması'nı tanımayarak yayılmacı bir politika izlemiştir. Hayat sahası diyerek nereden bir Alman varsa orası Almanya'nın hakimiyet alanı diyerek Avrupa'yı tehdit etmeye başlamıştır. Akdeniz'de yayılmacı bir politika izleyen İtalya ve Uzakdoğu ve Çin'de yayılmacı bir politika izleyen Japonya'nın Almanya ile ittifak oluşturmaları ile cesaretleri artmış ve bilhassa Hitler çevresindeki bazı bölgeleri hızla topraklarına katmaya başlamıştır. Rusya ile anlaşarak 1 Eylül 1939 yılında Polonya'ya girmesi bardağı taşıran son damla olmuş, İngiltere ve Almanya Almanya'ya savaş ilan ederek İkinci Dünya Savaşı'nı başlatmışlardır.

I. Dünya Savaşı'ndan sonra Almanya, İtalya ve Japonya, nüfuz alanlarını genişletmeye yönelik politikalar belirledi. İngiltere ve Fransa ise barış antlaşmaları sonucunda kendi lehlerine ortaya çıkan mevcut durumu uzun süre koruyabilme niyetindeydi. Bu süreçte ABD ve SSCB olaylar karşısında tarafsız kaldı ancak Avrupa'daki siyasi gelişmeleri de yakından izlemeye devam etti.

2- İkinci Dünya Savaşı öncesi kalıcı barışı sağlamak için hangi antlaşmalar yapılmıştır? Bu antlaşmalara Fransa'nın öncülük etmesinin sebepleri nelerdir? Önemli

1 Aralık 1925'te Almanya, Fransa, İngiltere, İtalya, Belçika, Çekoslovakya ve Polonya temsilcileri bir araya gelerek tüm Avrupa'nın güvenliğini ve devletler arasındaki iş birliğini sağlamak amacıyla **Locarno Antlaşması**'nı imzaladı.

Fransa, Locarno Antlaşması'ndan sonra da kendi güvenliğini tam olarak sağlamak için ittifak arayışlarına devam etti. ABD ile görüşerek onlarla iş birliği yapmayı ve iki devlet arasında “ebedî barış paktı” imzalamayı önerdi. ABD ise tarafsızlık politikası doğrultusunda böyle bir paktı sadece Fransa ile değil, tüm devletlerle yapabileceğini bildirdi. Bunun üzerine Fransa Dışişleri Bakanı Briand ile ABD Dışişleri Bakanı Kellogg arasında yapılan görüşmeler sonrasında Briand-Kellogg Paktı (27 Ağustos 1928) adı verilen bir antlaşma imzalandı. Fransa, ABD, İngiltere, İtalya, Belçika, Çekoslovakya, Polonya, Almanya ve Japonya arasında imzalanan bu pakta daha sonra Türkiye ve SSCB de dâhil edildi. Bu pakta göre savunmaya dayanmadığı sürece savaşmak yasaklandı. Antlaşmaya dâhil olan devletler, aralarındaki anlaşmazlıkları barışçı yollarla çözmeyi kabul etti.

Ancak Briand-Kellogg Paktı da uluslararası sorunların giderilmesinde tam bir çözüm sağlayamadı. Paris Barış Konferansı'nda sağlanan devletler arası barış, sonraki süreçlerde yapılan görüşme ve antlaşmalarla da kalıcı hâle getirilemedi. Bu gerginliğin devam etmesinde Almanya'nın “Hayat Sahası”, İtalya'nın “Bizim Deniz”, Japonya'nın da “Ortak Refah Alanı” adını verdiği ve uygulamaya başladığı yayılma politikaları etkili oldu.

3-Almanya, İtalya, Japonya ve İngiltere'nin İkinci Dünya Savaşı öncesi izlediği politikalar hangileridir? Önemli

Almanya'nın “Hayat Sahası”, İtalya'nın “Bizim Deniz”, Japonya'nın da “Ortak Refah Alanı”, İngiltere'nin Yatıştırma Politikası.

4- Almanya'nın Hayat Sahası politikasının amacı nedir? Önemli

Bu politika, Almanya'nın gelişimini devam ettirmek ve Alman halkının refahını yükseltmek amacıyla Avrasya'daki önemli ham madde ve enerji kaynaklarını ele geçirme esasına dayalıydı. Hitler'in asıl hedefi, doğudaki tarıma elverişli Polonya ve Rusya ovaları ile Romanya ve Kafkasya'daki petrol rezervlerini ele geçirmektir.

5-Hitler İkinci Dünya Savaşı öncesi hangi bölgeleri almıştır?

Çekoslovakya'dan Südetler bölgesi alındı. Avusturya ilhak edildi. Çekoslovakya işgal edildi. Litvanya'nın Memel bölgesi alındı.

6- Mare Nostrum (Bizim Deniz) politikasının amaçları nelerdir?

Akdeniz ve çevresini ele geçirerek Roma İmparatorluğunu yeniden oluşturmak.

7- İkinci Dünya öncesi İtalya'nın işgal ettiği bölgeler hangileridir?

Yunanistan'dan Korfu adası, Yugoslavya'dan Fiume bölesi, Habeşistan ve son olarak Arnavutluk.

8-Japonya'nın Ortak Refah Alanı politikasının amacı nedir?

Ortak Refah Alanı adlı bu politikanın amacı, bütün Asya ülkelerinin birlikte kalkınmasını sağlamak gibi görünse de aslında Japonya, kendi sömürge düzenini meşrulaştırmak istiyordu. Bu amaçla ortaya konan "Asya Asyalılarıdır." ilkesi doğrultusunda aşırı Japon milliyetçiliği yapılarak sömürge politikaları şekillendirildi. Ortak Refah Alanı'nın içine dâhil edilen Kore, Mançurya, Çin, Hindicini, Singapur ve Endonezya'dan ve bazı Pasifik adalarından Batılı küresel güçlerin çıkarılması hedeflendi. Böylece Japonya, Asya'daki sömürge alanlarını genişleterek ham madde ve pazar ihtiyacını karşılayacaktı.

9- Almanya ve Japonya arasında yapılan Anti-Komintern Pakt'ın amacı nedir?

25 Kasım 1936'da Almanya ile Japonya arasında Anti-Komintern Paktı kuruldu. Bu paktın amacı, iki ülke içindeki komünist faaliyetleri önlemek için iş birliği yapmak ve SSCB'ye karşı ittifak oluşturmaktır.

10- Almanya, İtalya ve Japonya arasında ittifak hangi gelişmelerle oluşturulmuştur?

Almanya ile Japonya arasında 1936'da kurulan Anti-Komintern Paktı'na 5 Kasım 1937'de İtalya da dâhil oldu ve Berlin-Roma-Tokyo Mihveri adıyla bir ittifak oluşturuldu. Ayrıca 22 Mayıs 1939'da Almanya ile İtalya arasında da Çelik Pakt adı verilen bir iş birliği antlaşması imzalandı

11- Hitler'in İkinci Dünya Savaşı öncesi Rusya ile anlaşmasının sebepleri nelerdir? Önemli

23 Ağustos 1939'da SSCB ile Almanya arasında Saldırmazlık Paktı imzalandı. Bu paktın nedeni, Sovyetlerin İngiltere ve Fransa'ya güvenmemesi ve Hitler'in zaman kazanma isteğiydi. SSCB ve Almanya, bu pakt ile Polonya'nın paylaşılması konusunda da anlaşmaya vardı.

12-Mihver ve Müttefik Devletleri hangileridir? Önemli

Mihver Devletleri: Almanya, İtalya, Japonya.

Müttefik Devletler: İngiltere, Fransa, ABD, Rusya.

13- İkinci Dünya Savaşı'nın fiilen başlamasına yol açan olay nedir? Önemli

Hitlerin 1 Eylül 1939 tarihinde Polonya'yı işgali Bu olay üzerine garanti veren İngiltere ile Fransa 3 Eylül 1939 tarihinde Almanya'ya savaş ilan ettiler.

14- Hitler Polonya'dan sonra hangi ülkeleri işgal etmiştir?

Almanya, Nisan 1940'ta Danimarka'yı, iki ay sonra da Norveç'in tamamını işgal etti. 10 Mayıs'ta ise Hollanda, Belçika, Lüksemburg ve Fransa'ya karşı saldırıya geçti. Alman ordusu,

Fransızların savunma amacıyla oluşturduğu Maginot (Majino) Hattı'nın bittiği yer olan Ardennes (Arden) Bölgesi'ni kısa sürede geçerek Fransa'yı işgale başladı.

15-Fransa'da Vichy (Vişi) Hükümeti nasıl oluşturulmuştur?

Almanların Paris'e girmesi üzerine, Vichy (Vişi) kasabasında kurulan yeni Fransız hükümeti, 22 Haziran 1940'ta Almanya'yla bir ateşkes antlaşması imzaladı. Bu antlaşma sonucunda Fransa'nın kuzeyi Almanya'ya, güneyi ise Mareşal Petain (Pöteyn) başkanlığındaki Vichy Hükümeti'ne bırakıldı.

16- Savaş başladıktan sonra Almanya Sovyet Rusya ilişkilerinin bozulma sebepleri nelerdir?

Almanya'nın bu savaşı sürdürebilmek için başta petrol olmak üzere birçok ham madde kaynağına ihtiyacı vardı. Bu süreçte Baltık ülkelerinin ve Romanya'nın bazı bölgelerinin Sovyetler tarafından işgal edilmiş olması, Almanya-SSCB ilişkilerinin bozulmasına neden oldu.

17- Hitleri Rusya üzerine yaptığı saldırının adı nedir?

22 Haziran 1941'de başlayan Barbarossa Harekâtı ile SSCB topraklarına girdi ve geniş bir cephe hattında ilerledi.

18-İkinci Dünya Savaşı'nın Kuzey Afrika'ya sıçrama sebepleri nelerdir? Önemli

10 Haziran 1940'ta İtalya'nın Almanya'nın yanında savaşa girmesi, Kuzey Afrika ve Akdeniz'deki Mihver Devletlerin hâkimiyetini daha da güçlendirdi. Bu durum, İngiliz sömürgelerine giden yol üzerindeki Süveyş Kanalı'nın güvenliğini tehlikeye düşürdü. Tunus ve Cezayir'in Hitler yanlısı Vichy Hükümeti'ne bağlı olması, ayrıca Libya'nın da İtalyan hâkimiyeti altında bulunması, Mihver Devletlerden Mısır'a yönelebilecek bir saldırı için risk oluşturmaya başladı.

19- ABD'nin İkinci Dünya Savaşına girmesine yol açan olay nedir ve bu hangi sonuçlara yol açmıştır? Önemli

Pearl Harbour Baskınıdır. Savaşı alanını genişletmiş ve Pasifik Okyanusunda da savaş başlamıştır. ABD'nin katılımı ile Müttefik Devletler güç kazanmış, bu durum savaşın gidişatını etkilemiştir.

20- Japonya'nın ABD'ye saldırma gerekçeleri nelerdir?

27 Eylül 1940'ta Japonya, Almanya ve İtalya arasında Üçlü Pakt'ın imzalanması, ayrıca Vichy Hükümeti'nin Japonya'nın talebi üzerine Fransız Hindicini'ni Japonların hâkimiyetine bırakması üzerine ABD, Hollanda ve İngiltere; Japonya'ya ekonomik ambargo uygulamaya başladı. Petrol ürünlerini ve sanayisi için gerekli ham maddenin büyük bölümünü ithal eden Japonya, bunu kendisine yönelik doğrudan bir saldırı olarak gördü. Ambargonun kaldırılması için yapılan görüşmelerden de sonuç alınamayınca daha önceden planlanmış olan Pearl Harbor (Pörl Harbır) Baskını, İmparator Hirohito tarafından onaylandı.

21- Stalingrad saldırısının amacı nedir? Önemli

Bu plana göre Alman orduları, stratejik bir konuma sahip olan Stalingrad kentini ele geçirecek; buradan kuzeyde Moskova'nın doğusuna, güneyde ise Kafkasya'ya ulaşacaktı. SSCB Devlet

Başkanı Stalin'in adını taşıyan bu kenti ele geçirmek, Almanya'ya psikolojik üstünlük kazandıracaktı. Ayrıca bir sanayi şehri olan Stalingrad'ın Alman kontrolüne geçmesiyle Sovyetlerin Volga Nehri üzerinden yaptığı petrol ve ham madde sevkiyatı engellenecek, böylece Kafkasya'nın ve zengin petrol yataklarına sahip Bakü'nün hâkimiyeti daha rahat sağlanabilecekti.

22- Stalingrad Kuşatması'nın ne gibi sonuçları olmuştur? Önemli

9 Kasım'da Sovyet ordusu Almanlara karşı bir harekât başlattı. Zorlu kış koşulları nedeniyle gerekli yardım ve desteği alamayan Alman kuvvetleri, 2 Şubat 1943'te teslim olmak zorunda kaldı. Stalingrad Kuşatması, II. Dünya Savaşı'nın en önemli dönüm noktalarından biri oldu. Sovyet ordusunun bu zaferinden sonra Almanlar, doğu cephesindeki teknik ve taktik avantajlarını kaybederek geri çekilmeye başladı. 1943 Mart'ında Alman kuvvetleri Kafkaslardan çıkarıldı ve böylece Leningrad ve Moskova üzerindeki Alman tehdidi ortadan kaldırıldı. Askerî kuvvetlerinin büyük bölümünü kaybedince geniş cephe hattında tutunamayan Almanya, tüm Sovyet topraklarından geri çekilmek zorunda kaldı. Sovyet yönetimi, bu zafer sonucunda içeride ve dışarıda itibar kazandı. Böylece savaş bittikten sonra da dünya siyasetine yön verme imkânı buldu.

23- Normandiya çıkarmasının amacı nedir? Önemli

Müttefikler de savaşı sonlandırmak ve Almanya'nın teslim olmasını sağlamak amacıyla Fransa'nın kuzeyinde ikinci bir cephe açılması konusunda anlaştı.

24-Almanya hangi gelişmeler sonucunda teslim olmuştur? Önemli

Müttefik kuvvetler, eylül ayının sonunda Ren Nehri'ni geçerek Alman topraklarına girince SSCB kuvvetleri de doğu cephesinden saldırıya geçti. Sovyet kuvvetleri, bir yandan batı yönünde ilerlerken diğer yandan da Balkanlara yöneldi. Müttefiklerin doğudan ve batıdan Berlin'e girmesiyle Almanya'nın savaşı kaybettiği kesinleşti. Bunun üzerine 30 Nisan 1945'te Hitler intihar etti, 7 Mayıs'ta da Alman hükûmeti teslim olduğunu açıkladı.

25- Japonya hangi gelişme sonrası teslim olmuştur? Önemli

1945'e kadar büyük ölçüde güç kaybeden Japonya'yı kayıtsız şartsız teslim olmaya zorlamak isteyen ABD; 6 Ağustos 1945'te Hiroşima'ya, 9 Ağustos 1945'te ise Nagazaki'ye atom bombası attı. Nagazaki'ye atom bombası atılmasından bir gün önce (8 Ağustos) SSCB de Japonya'ya savaş ilan etmiş, Mançurya'yı işgal ederek Kore ve Sakhalin (Sakalin) adalarına asker çıkarmıştı. Bütün bu gelişmeler üzerine 14 Ağustos 1945'te Japonya teslim oldu. Japonya'nın teslim olduğuna dair sözleşme, 2 Eylül 1945'te imzalandı ve böylece II. Dünya Savaşı tüm cephelerde sona erdi.

26- İkinci Dünya Savaşı sırasında Almanya'nın yaptığı insan hakları ihlalleri nelerdir? Önemli

Nazilerin üstün bir Alman ırkı yaratma projesi sonucunda Yahudiler ve Romanlar soykırıma uğratıldı. Toplama kamplarındaki gaz odalarında insanlar zehirlenerek veya özel fırınlarda yakılarak katledildi [Holocaust (Holokost)]. Toplama kampları dışında da binlerce Yahudi, özel infaz birlikleri [Einsatz (Aynsatz) komandoları] tarafından kırma uğratıldı.

27-Nuremberg (Nürnberg) Mahkemelerinde kimler yargılanmıştır?

Savaş sonrasında toplanan Londra Konferansı'nda (26 Haziran-8 Ağustos 1945) insanlığa karşı işlenen suçlar temel bir kavram olarak tanımlandı ve bu kavram ilk kez uluslararası bir hukuk belgesinde yer aldı. Ayrıca savaş hukukuna karşı işlenen suçların ve insan haklarına aykırı hareketlerin de yargıya tabi tutulması kararlaştırıldı. ***Bu konferans sonrasında ABD, SSCB, Fransa ve İngiltere'nin katılımıyla savaş suçlularını yargılamak için Nuremberg (Nürnberg) Uluslararası Askerî Ceza Mahkemesi kuruldu. Bu mahkemede Nazi yönetiminin üst düzey liderleri, insanlığa karşı işledikleri suçlar nedeniyle yargılandı ve cezalandırıldı.***

28- İkinci Dünya Savaşı sonrası hangi antlaşmayla mağlup devletlerle barış sağlanmıştır?

1946'da Paris'te yeni bir barış konferansı düzenlendi ve burada mağlup devletlerle anlaşmaya varılarak 10 Şubat 1947'de Paris Barış Antlaşması imzalandı.

29- İkinci Dünya Savaşı'nın Sonuçları nelerdir? Önemli

a- Siyasi Sonuçları

- Faşizm ve Nazizm gibi akımlar tasfiye edildi.
- Asya, Afrika ve Orta Doğu'da yaşayan halklar emperyalist (sömürgeci) devletlere karşı mücadeleye giriştiler.
- İngiltere ve Fransa zayıfladı ve sömürgeleri üzerindeki egemenlikleri zayıfladı.
- Japonya, işgal ettiği bölgeleri ve daha önce elde ettiği toprakları terk etti.
- SSCB Doğu Avrupa'yı işgal etti. Avrupa'da önemli bir güç haline geldi.
- ABD dünya siyasetinde öneli bir mevki kazandı.
- San Fransisco Konferansı'nda Birleşmiş Milletler teşkilatı kuruldu. Güvenlik Konseyi'nin beş daimi üyesine veto hakkı tanındı.
- SSCB ve Müttefik Devletler, ABD arasındaki kutuplaşma Doğu ve Batı Bloku'nun oluşmasına yol açtı.

b-Ekonomik Sonuçlar

- Savaşa katılan özellikle Almanya, İtalya, Fransa ve İngiltere gibi ülkeler büyük ekonomik kayıplara uğradılar. Üretimde düşme, fiyatlarda artış oldu.
- Uluslar arası Para Fonu (IMF) kuruldu.
- Devletler yaralarını çok kısa sürede sarmayı başardılar.

c-Toplumsal Sonuçları

- Sivil ölümleri çok fazla oldu. Bazı kaynaklara göre 40, bazılarına göre 60 milyon insan hayatını kaybetti.
- Asya ve Avrupa'da nüfus hareketleri (göçler) oldu.
- Büyük savaş suçları işlendi. Bazıları mahkemelerde yargılandılarsa da çoğu cezalandırılmadı.

29-Birleşmiş Milletler Teşkilatı nerede ve ne zaman kurulmuştur?

25 Nisan-26 Haziran 1945 tarihlerinde düzenlenen San Francisco Konferansı'nda ise Türkiye'nin de aralarında bulunduğu 51 ülke tarafından kabul edilen bir antlaşmayla Birleşmiş Milletler Teşkilatı kuruldu.

30- 15 Üye devletten oluşan Birleşmiş Milletler Güvenlik Konseyi'nin beş daimi üyesi hangileridir? Önemli

ABD, Rusya, İngiltere, Fransa, Çin.

31- İkinci Dünya Savaşı sonrası Ortadoğu'nun yeniden şekillenmesi adına en önemli siyasi gelişme nedir?

II. Dünya Savaşı'ndan sonra Orta Doğu'daki siyasi gelişmeleri etkileyen temel faktörlerden biri ise İsrail Devleti'nin kurulması oldu. 1948'de İsrail Devleti kuruldu.

32- IMF ne zaman ve hangi amaçla kurulmuştur?

Temmuz 1944'te ABD'nin New Hampshire (Niv Hempşayr) eyaletinin Bretton Woods (Bretin Vuds) kentinde uluslararası bir konferans toplandı. Bu konferans sonunda alınan kararlara göre uluslararası ticaretin ve finansal iş birliğinin gelişmesi, ödemeler dengesinin ve döviz kurlarındaki istikrarın sağlanması amaçlarıyla **IMF** [International Monetary Fund (İnterneyşinıl Moneteri Fand) (Uluslararası Para Fonu)] ve **Dünya Bankası** adlı iki teşkilat kuruldu.

33- İkinci Dünya Savaşı'nda savaş teknolojisinde ne gibi gelişmeler olmuştur?

Tanklar, uçaklar, denizaltılar geliştirildi. İlk defa nükleer bir silah olan atom bombası üretildi.

34-İkinci Dünya Savaşı ve sonrasında sinema alanındaki gelişmeler nelerdir?

İngiliz aktör ve yönetmen Charlie Chaplin, ilk sesli filmini 1940'ta çekti. Chaplin'in hem yönetmen hem oyuncu olarak rol aldığı Büyük Diktatör (Great Dictator) adlı bu filmde faşizm, Nazizm ve bunların oluşturduğu toplumsal yapı sert şekilde eleştirildi.

1932'de Venedik'te dünyanın ilk uluslararası film festivali düzenlendi ancak Mussolini Hükûmeti'nin gölgesinde yapılan bu festivale katılım çok düşük oldu.

1942'de William Thompson Hay'in (Vilyım Tamsın Hey) başrolde oynadığı Kaz Dışarı Çıkıyor adlı film, Hitler'i ve Almanya'yı eleştiren propaganda filmlerinden biriydi.

İlk Cannes (Kan) Film Festivali 1939'da düzenlendi. Japon sinemasının büyük yönetmenlerinden Akira Kurosawa'nın 1950'de gösterime giren Raşomon adlı filmi, dünya çapında ses getiren ilk Japon filmi oldu. Ayrıca İspanyol yönetmen Berlanga'nın Hoş Geldin Bay Marshall (1953), Rus yönetmen Kalatozov'un Leylekler Uçarken (1957), Polonyalı yönetmen Andrzej Wajda'nın (Andrey Vayda) Kanal (1957) adlı filmleri de savaştan sonraki yıllarda çekilen ve savaş yıllarını anlatan başlıca filmlerdi.

35- İkinci Dünya Savaşı ve sonrasında Türkiye'de edebiyat alanında yazılan eserler hangileridir?

O yıllarda yazılan Refik Halit Karay'ın **Bugünün Saraylısı**, Orhan Kemal'in **72. Koğuştan**, Kemal Tahir'in **Namusçular**, Ayla Kutlu'nun *Emir Bey'in Kızları*, Yakup Kadri Karaosmanoğlu'nun *Panorama* adlı romanlarında piyasadaki her şeyin fiyatının olağanüstü bir şekilde arttığı, buna bağlı olarak halkın açlık ve salgın hastalık tehlikesiyle karşı karşıya kaldığı anlatıldı. Ayrıca bu dönemde Türk vatandaşı gayrimüslimlere yüklenen Varlık Vergisi'nin neden olduğu yıkımlar Yılmaz Karakoyunlu'nun *Salkım Hanımın Taneleri*, Kemal Tahir'in *Karılar Koğuşu*, Rıfat Ilgaz'ın *Karartma Geceleri*, Attilâ İlhan'ın *Yaraya Tuz Basmak* adlı romanlarında sert şekilde eleştirildi.

36- İkinci Dünya Savaşı ve sonrasında dünyada edebiyat alanında yazılan eserler hangileridir?

II. Dünya Savaşı sonrasında bazı İtalyan yazarlar, faşist düşünceye karşı itirazlarını yüksek sesle dile getirdi. Carlo Levi'nin (Karlo Levi) *İsa Bu Köye Uğramadı* ve Elio Vittorini'nin (Elyo

Vittorini) *Sicilya Konuşmaları* adlı romanlarında savaşa yönelik itirazların yanı sıra içsel hesaplaşmalara da yer verildi.

Komünist rejimin hüküm sürdüğü Rusya'yı ve beraberinde diğer rejimleri *Hayvan Çiftliği* adlı eserinde başarılı bir şekilde yeren yazar, 1984 adlı eserinde bu yergilerini doruğa taşır.

Nazilerin iktidarda olduğu yılları sürgünde geçiren Bertolt Brecht (Bertolt Bireht); *Galilei'nin Yaşamı*, *Cesaret Ana* ve *Çocukları*, *Kafkas Tebeşir Dairesi* gibi tiyatro oyunlarında totaliter rejimlerin toplumsal hayata olumsuz etkilerini ele aldı.

Rus şair ve yazar Boris Pasternak, şiirlerinin çok az bir bölümünü 1943'te, başyapıt olarak kabul edilen *Doktor Jivago* adlı romanını ise ancak 1957'de İtalya'da yayımlayabildi.

37- İkinci Dünya Savaşı'nda Türkiye nasıl bir politika izlemiştir? Önemli

Almanya ile SSCB arasında 23 Ağustos 1939'da imzalanan Saldırmazlık Paktı sonrasında kendini güvence altına almak isteyen Türkiye, Sovyetlerle bazı görüşmeler yaptı ancak bu görüşmelerden bir sonuç alamadı. Bunun üzerine **19 Ekim 1939'da, Fransa ve İngiltere ile Üçlü İttifak Antlaşması imzalandı.** Bu antlaşmaya göre Türkiye, bir Avrupa devletinin saldırısına uğradığında İngiltere ve Fransa; İngiltere ve Fransa'nın katılacağı bir savaş Akdeniz'e sıçradığında ise Türkiye yardıma gidecekti. 30-31 Ocak 1943'te Churchill ve İsmet İnönü, Adana'da buluşarak Türkiye'nin savaşa girip girmeme konusunu tartışmışlardır. Adana Konferansı da denilen bu buluşmada, Cumhurbaşkanı İsmet İnönü, **Türkiye'nin savaşa girecek silah ve malzemeye sahip olmadığını ve İngiltere'nin bu donatımı tamamlaması halinde savaşa gireceğini ileri sürmüştür. Savaş devam ettikçe Müttefik Devletlerin Türkiye'yi savaşa sokma konusundaki ısrarlarını arttırmışlardır.** Nitekim, İsmet İnönü, Roosevelt ve Churchill, 4-6 Aralık 1943'te İkinci Kahire Konferansı'nda bir araya gelerek, Türkiye'yi savaşa sokma konusunu tartışmışlardır. Cumhurbaşkanı İsmet İnönü, Türk Ordusunun donatımının tamamlanması halinde 1945 yılının Şubat ayında savaşa gireceğini belirtmiştir. Türkiye, savaşın Almanya'nın aleyhine gelişmeye başladığı dönemde 2 Ağustos 1944'te Almanya ile siyasal ilişkilerini kesmiştir. **23 Şubat 1945'te de Almanya ve Japonya'ya savaş ilan etmiştir. Türkiye, bu tutumuyla da Birleşmiş Milletlerin kurucu üyeleri arasında yer almıştır.**

38- İkinci Dünya Savaşı sürecinde Türkiye ekonomisinde hangi gelişmeler olmuştur?

-Bu dönemde bir milyon civarında erkeğin askere alınması nedeniyle tarımsal üretim yarı yarıya azaldı.

-Türk ekonomisi savaş yıllarında dış ticaret fazlası verdi ancak sanayi yatırımları için gerekli ürünler ithal edilemedi. Dolayısıyla İkinci Beş Yıllık Sanayi Planı bu dönemde uygulanamadı.

-Ülke kaynakları savunma harcamalarına ayrıldığı için halk ağır ekonomik şartlarla karşı karşıya kaldı.

-Mal stoklamanın artması dolayısıyla devlet fiyatlara müdahale ederek narh koydu. (devlet fiyatları belirledi.)

-1940 yılında Milli Korunma Kanunu ile hükümet ekonomik hayata müdahale etti.

-Petrol Ofisi ve Et ve Balık Kurumu gibi bazı kurumlar oluşturuldu.

- 1942 yılında şehirlerde karne uygulamasına geçildi.

-Ticaret Ofisi ve İaşe Müsteşarlığı gibi kurumlar oluşturuldu.

- 1942 Temmuz'unda hükümet malların stoklanarak piyasadan çekilmesini engellemek amacıyla piyasa üzerindeki denetimini azalttı.

-Karaborsa ve haksız kazanç arttı.

-Aşırı ve vergilendirilemeyen kazançlar için Varlık ve Toprak Mahsulleri Vergisi konuldu. Varlık Vergisi kanunu 11 Kasım 1942'de kabul edildi.

-Sermaye birikiminde sorun yaşandı.

39- İkinci Dünya Savaşı yıllarında havacılık alanında kim hangi çalışmaları yapmıştır? Önemli

Nuri Demirağ, Beşiktaş'ta bir tayyare atölyesi kurdu ve Yeşilköy'de bir havaalanı yaptırdı. Burada Nu.D.36 rumuzuyla 24 adet uçak üretildi. 1941'de tamamen Türk mühendis ve işçileri tarafından, yerli iş gücü ile üretilen Nu.D.38 tipi yolcu uçağı ise havacılık sektörü açısından önemli bir dönüm noktası oldu.

Vecihi Hürkuş, I. Dünya Savaşı ve Kurtuluş Savaşı'nda kahramanca mücadele etmiş bir pilottu. 1924'te ilk Türk uçağı Vecihi K-VI'yı tasarlayıp üreten Hürkuş, 28 Ocak 1925'te bu uçakla ilk uçuşunu yaptı. 16 Şubat 1925'te Türkiye'de kurulan ilk sivil havacılık organizasyonu olan Türk Tayyare Cemiyetinin (Türk Hava Kurumu) kurucuları arasındaki ilk ve tek pilot olarak yer aldı.

40- İkinci Dünya Savaşı sonrasında Batı ve Doğu Blokunun oluşturduğu siyasi, askeri ve ekonomik örgütleri hangileridir?Önemli

Batı Bloku siyasi- Avrupa Parlamentosu

Batı Bloku askeri-NATO

Batı Bloku ekonomik- AET (Avrupa Ekonomik Topluluğu) Başlangıçta adı Avrupa Kömür ve Çelik Topluluğudur.

Doğu Bloku siyasi- Kominform

Doğu Bloku askeri- Varşova Paktı

Doğu Bloku ekonomik-Comekon

42-Truman Doktrini nedir?

ABD Başkanı Truman, 12 Mart 1947'de ABD Kongresi'nde tarihî bir açıklama yaparak ABD'nin, bağımsız ulusların özgürlüklerinin korunması için maddi yardımda bulunacağına dair söz verdi. Truman'ın belirlediği bu doktrin doğrultusunda SSCB'nin yayılmasını engellemek için yürütülecek mücadele yöntemleri belirlendi ve Sovyet baskısı altında bulunan devletlere mali ve askerî yardımlar yapıldı. Bu yardımlara **Marshall yardımı** dendi.

43- Almanya iki ayrı devlete (Batı Almanya-Doğu Almanya) bölünmesine yol açan gelişme nedir?

Savaş sonlarında toplanan Yalta ve Potsdam Konferansıyla Alman topraklarının dört bölgeye ayrılması, İngiliz, Fransız ve ABD bölgesinde Batı (Federal) Almanya, Rus bölgesinde Doğu (Demokratik) Almanya'nın kurulması.

44-Berlin Buhranı yaşanmasının ve Berlin Duvarı'nın yapılması sebepleri nelerdir? Önemli

Batı Berlin'de serbest piyasa ekonomisine bağlı olarak bol ve çeşitli ürünler bulunması, markın değer kazanması, halkın sosyal refahının yüksek olması gibi nedenlerle bir süre sonra Doğu Berlin'deki insanlar batıya göç etmeye başladı. Bunun üzerine SSCB Devlet Başkanı Nikita Kruşçev, 10 Kasım 1958'de Federal Almanya'nın ve Batı Berlin'in silahlandırıldığı iddiasıyla bir ultimatoma vererek ABD ve müttefiklerinin altı ay içinde Batı Berlin'den çekilmesini istedi. Berlin Buhranı adı verilen ve üç yıl sürecek olan bu dönemde taraflar arasında birçok görüşme yapıldı ancak bu müzakerelerden sonuç alınamadı. Bunun üzerine SSCB, 1961'de ABD ve müttefiklerinin kontrolündeki bölgelerin etrafına Berlin Duvarı'nı inşa ettirdi. Bu duvar, Soğuk Savaş Dönemi'nin en önemli simgesi oldu.

45-Dünyada sömürgeci devletlerin zayıflamasında hangi gelişmelerin etkisi olmuştur?

Sömürgeci devletlerin II. Dünya Savaşı'nda ekonomik gücünün ve insan kaynaklarının önemli bir kısmını kaybetmiş olması, dünyadaki yeni güç dengesinin 1945'ten itibaren ABD ve SSCB ekseninde kurulmasına neden oldu. Dünya barışının sağlanması, milletlerin kendi kaderini kendisinin tayin etmesi gibi idealler, sömürülen Asya ve Afrika kıtalarındaki halkları bağımsızlık mücadelesine teşvik etti. 1945'te Birleşmiş Milletler Teşkilatının kurulması, 1948'de İnsan Hakları Evrensel Bildirgesi'nin ilan edilmesi gibi gelişmeler de mevcut sömürgeci düzenin sürdürülemez olduğunu gösterdi.

46- Hindistan'ın İngiliz sömürgesinden kurtulup 1947 yılında Hindistan ve Pakistan adlı iki devletin kurulmasında etkili olan kişileri yazınız?

Mahatma Gandhi- Hindistan Devleti'nin kuruluşu

Muhammed Ali Cinnah- Pakistan Devleti'nin kuruluşu